Omar byriin proliitaarinar negedegtii! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eblelin B-M. zebleliin emenees eder byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1932 onii Ijyyli 29 eder

№ 175 (728)

Zakika yne: Sara byriin 1 tekerig. Aimag gazaruudta 1 tek. 30 mon. Gadaada ulasta—1 tek. 50 mon. Dugaar nezoediin yne 5 mongo.

„B-M. Ynenii" keroeni aadris: Верхнеудинск, Центросоюзная № ... тел. № 3-23, каб. ред. № 2..

Kolkoosuudiin moridiigi gamnaka keregtei

Aduu moridiigi sainaar karka ba oloşoruulan eskeke tukai zasagiin togtooliigi gyicedkejaa

Ɵbese kuriaalgada bolşoviigiin kurdabçalal keregtei

Ene zunii ebesenii kuriaalgaygein uçaraas bolno. Kolkoosçon bol uridiin baidalaas ondoo kurdabçalalaar jabaka josotoi bolsoniigi nam, zebleliin idebkiten medene. Kereg deereki baidaliigi karabal aikabtar muugaar jabaza ekilebe.

ƟCS-ud bolbol tyryylen jabaza, ebesenii kuriaalgiigi zoloodon jabaka emkinyyd gebeç, edenyydiin baidal ebese kuriaalga muugaar ekilegdeze baina gekiigi cem gerçeleze egene. Zişeelebel ijyyli 27-nii medeegeer Mogoitiin Ɵ. C. S-ca ijyyli 10-da orozo 3000 gaa talmai 45 konogiin niuurta kuriaaka josotoi aadla, 6 konog kozom orozo 11 konogiin niuurta 1543 gaa kadasan, Aduun-Çuluunii ƟC. S-ca bol men taban konog oroitozo orood 20000 geegtariingaa 524 gaa kadaza 165 gaa-gi kamaza, 40-gaa-gi serilebe, men tereçelen yligertei 5-10 ba deeşiç konog kozomdon orozo baina. ƟC. S-diin iime baidaltai baikada keden onco kolkoozuudaas bişe olonki kolkoozuud ba emçiin azaltan nelenkiidee şakam ebesende oroo ygei baina.

Iime baidaliin ug şaltagaani jyyb gebel gazaadiin şaltagaanaas bolno bişe. Nogoon naral urgaza baisan yjede ebese kuriaalgada orozo bolko ygei gesen kuuçanii zançaliigi buta cokizo, nutagiin nam, zebleliin emkinyyd olon temen kolkoosçon ba emçiin azaltaniigi ebesenii kuriaalga teişe zoriuulan kubilalta kiize çadaa ygein uçaraas bolno. Kolkoosçon ba emçiin azaltanaas baitugai aimaguudiin tuskai alban gazaruudç ene keregte zagcaal bagatai; kerbee aimaguudiin kolkoozsojuuza ba gazar tariaalangiin keltesyyd tesebee dyyrgekiin teløe temeceze baisan bolbol kaana jamar ilalta bykenee eeriin çugamaar medeeceze kamag bykii kel deere bocosonoi temdegtei baikani damzag ygei bailtai aad, tiime jyyme ygei. Gazar tariaalangiin Narkomaadta orood jamar aimaguud keçineen kuriaabab geze asuubal aimaguudaas medee orono ygei geze kelene.

Ene baidal bol zarim busiin zabsaraa aimaguudiin tukai daabarita emkinyyd ebese kuriaalgiin tesebiigi dyyrgekiin tula çangalan oroo ygein temdeg men.

Nutag gazaruudta ziize oroo ygeini ile respyyblig dotoroo; mal azaliin talaar nileed suuri ezeleke, ebesenii kuriaalgada tereçelen baika josotoi, Selengiin aimagiin kolkoozuud ebesendee oroo ygeigi tolilogdoson bilee. Deede-Ydiin aimagiin Nokoin s/soveediin „Ulaan meçen" arteelide zişeelkede menee kyrter tesebee zokioozo cabçaka gazaruudta brigaadanuudaa bekilee ygei, ƟCS-tai kelcee batalaa ygei, kolkooz dotoroo kelceete kedelmeride oroo ygei niudarganii tegçidkelte janzaar, angiiin daisanii teermede usa arkiaar ejyyleze tyre koriiin kiize ebesende oroko geeçiigi bodoo ygei suuza baina.

Ene mete baidaluud ebesenii kuriaalgada kamcuigaa çamaza oroko gesen ene ederiin nam, zasagiin zorilto bodoto kereg deere bejelyylegdeze çadagdaa ygeigi zaaza baina. Nutagiin nam, komsomool, zebleliin emkinyydiin emene ebesenii kuriaalgiin tesebiigi zaagdasan bolzor dotorki dyyrgekiin tula geegdesen cagi gyiceeke kurdabçalal abka bodoto zorilto bolood baina. Negen eder, negenç cag ynetei.

Ɵbese kuriaalgiin jamarç medee ygei

Deede-Yde. Tus aimagiin bykii somonii kolkoosuud ba emçiin azaltan bol, odoo ziliin ebese kuriaalgiin tyryyşiin cabçalgada odoo ijyyliiin 5-nii ederees ekilen oroko gesen tesebtei baisan bolboç aimagiin gazariin tasag ba kolkoosiin kolboondo orokodo odoo kyrtele kediiç gaa cabçasanii medee ygei baina.

Gadana, zarim somonii kolkoosuudani maşiina zebsegee gyiced zasaa ygei karin „ebesen nirai, cag erte" geed amarkan suudag jabadaluud yzegdedeg baina.

Uçar iimiin tula tus aimagiin kolkoosuud ba gazariin tasag bolno, kolkoosiin kolboonuud darui nairoos sereze. ebese kuiiaalgiin kampaaniigi bolşoviigaar kurdabçalza, tesebee cag bolzoroosoni uridçalan dyyrgekiin tula erkebişe temeceke keregtei. C.N.

Paarbeledkel

Paarbeledkeliigi tyrgedken dyyrgekiin tula bolşoviigiin kurdabçalal abka

Tesebiin 58,4% gyicee edii

odoo ijyyliin 27-nii medeegeer paarbeledkeliin kampaani aikabtar sula jabaza baina. Bykii respyyblig dotor tesebee gyicedkeseniini-arai geze 41,6% baina.

Aimag aimagaarani ilgabal: Deede-Yde-66,8; Alair-62,7; Kori-62,5; Ekired-Bulgad-60,1; Zakaamin 50.5; Jaruuna-50,0; Tynken-46,1; Selenge-43,6; Bargazan-38 4; Mukar-Şiber-33,3; Aga-25,4; Bookon-18,9; Kiaagta-10,0; Kabaan 72% tesebee gyicedkesen baina, Enyyn deerees baicaakada Kabaan Kiaagta, Bookon, Aga, Mukar-Şiber ba Bargazan metiin aimaguud ton sula, ynekeree „eeree byteke" melekiin kurdabçalalaar jabaza baina.

„Ɵeree byteke" jabadaliigi yndeseereni butacokizo, paarbeledkeliiin tesebiigi dyyrekeni manai respyybligiin bykii emkinyydiin odoo ederiin ton çukala zorilgo men bolno.

Arad niitiin dunda oilguulkanebterelgiin kedelmeriigi şuud saizaruulza, paarbeledkeliin kampaaniigi tooko ygei oportuniistanuudtai eris-tes temeceze tus kampaaniiin tesebiigi erkebişe darui cagaa socaliis meriiceenii ba gabşagaiçalalgiin josoor dyyrgeke keregtei.

Kooson teseb bariaad suuna.

Kori. Dunda-Kudanii somon dotor odoo ziliin paarbeledkeliin kampaani ynekeeree „eeree beteke" gurimaar jabaza baina. Zarim kolkoosuudani arai geze 30 garan kubi tesebee dyyrgeze baina.

Enyyn tukai somonii zeblel nege çigi sanalaa tabina ygei, karin kooson tesebee baziuugaad suuna.

„Ynenii" brigaada: gabşagaiçuud.

Kedelmeriçediin kynese tasalduulba.

Selenge. Nojokonii „Ulaan mandagça" arteeliin 1-dygeer brigaadiin brigadiir D. Dorziin bol, odoo zonii paarbeledkelde ynekeeree koirogoor kandaza jabana; kedelmeriçedtee kynese zeeke zuura arkidaza ene tere lamanartai niileze saatаad, kedelmeriçediingee kooliigi dutaaza paarbeledkeliin kampaanida aikabtar jike saad uçaruulza jabana.

Iime brigadiirta zokiko kemzee abagtii.

Kara sambar.

109 gaa kagalkiin orondo 30 gaa kagalaa.

Kori. Jirbaanii somonii „Manai azal" kolkoos bol, odoo zilde 109 gaa paar kagalaka tesebtei baisan aad, ijyyliin 9-nii eder kyrtere arai geze 30 gaa kagalasan baina. Tyryylegçe B.D. Cedebiin bol, sanalaa tabidag ygei, karin sanaa amarkan suudag baina.

Ynenii brigaada: B.D.D.

Usan zam deere.

Zigşyyritei teempe bol usan zamiin teeke çireke tesebiigi tasalduulkada kergeze baina.

Yyskelee yneer gyicedkeke.

Enyynii uridaki mai, ijyyni ba ijyyli gurban sara dotor Selenge merenii usan zamiin Deede Ydiin tasag bolbol jikeken tasaldaltai yiledberi sangiingaa tesebiigi gyicedkesen baina. Gebel, Deede Ydiin usan zamaikin bolbol mai sarada zamiin ekilgiin yjede gyiced sain beledkel ygeigeer orosonii uçaraa men sarada çireke zeekiin tesebeni kolo gyicedkegdesen ygei ba ijyyni sarada usanii ajuul bolzo nileed ygei jikeer saatasan baina. Iimede uridaki kojor sariin ese dyyrgegdesen tesebiigi ene ijyyli sarada daiçalkii josoor jabaza usadkaka baisan aad eneç kyçendee oroo ygei baina, gebel ijyyli sariin tyryyşiin kojor arban konogiin tesebiin gyicedkeliigi karaza yzekede araikan 39,6% bolono.

Iimede usan zamiin dergedeki namiin emkiiin edebkieer uridaki gurban sara dotor uçarasan tasaldaluudiigi sintiaabri sariin negen boltor cem usadkaza tesebee ilyybçelen gyicedkeke geze ijyyliiin 18-nii ederees sintiaabri negen boltor juu 1 sara 10 konogiin ştyyrme sonoskogdoson baina. Menee yjede usan zamaikinii gurbalzan emkiiin zygees kedelmeriçediin dunda nebtereliin kedelmeri ton ergeer jabuulkaar ekileed baisan yjetei tula usan zamaikinii urida yyskesen edebkiee kooson ygeer gyicedkel ygei ynekeeree bodoto azal deereni bejelyylke keregtei bolzoi.

Iimiin uçaraa tyryylen gurbalzan emki bol eesediingee kedelmeriigi daiçalan şinedkeze, byke kedelmeriingee uraskalda nek. Staalinii 6 zyiliin tyykete zaabariigi bejelyylke josotoi.

Jamar şaltagaanaas tasaldal bolonob

Usan zamiin çireke teeke jabadaliin yiledberi sangiin tesebiin tasaldaltai gyicedkegdesen şaltagaanii junaas bolonob gekede, jere olon baibaç, ketelberilegçediin zygees şaltagaaldag baina gekede alduu ygei baina.

Ilangajaa syyliin yjede parokood ba baarzanuudiin kedelmeri ygei zogsoko jabadal delgeresen baina Zişeelebel baarza "Gomzaa„№2 kedelmeriçediin kyçiigi buruu kereglesenii gemeer 3 eder udaagaar azal ygei zogcoson baina Açaa teeke № 6 brigaada bol teeke baraanii tasaldasanaas ijyyli 16 nii eder 9 kyn 3 cag dotor azal ygei zogcoson baina" Spartaag„ geze parokood bol ijyyli 20 nii eder 14 cag garaka cagaas koişo boloson baina (?!)

Ede bykii jikenyyd osoldol tasaldaluud junaas bolonob gekede usan zamiin kazuudaki açaa teeke biurogiin ketelberilegçediin zygees zeb ketelberiee jabuulza çadasan ygeigees bolono şuu. Zişeelebel naçaalnig Popoov nege ondoogoor zakiralta eke naçaalnigiin tuslagça men nege ondoogoor zakiraka mete aikabtar zadagaigaar ketelberiledeg baina.

Iimede tuskai saad uçaruuldag, gemteniigi katuu kariuucalgada kabaaduulka keregtei.

D.

Moridiigi tooko ygei yzeliigi butacokiko

Aduu moridiigi sainaar karka ba oloşoruulan eskeke tukai SSSR-iin teb gyicedkeke komiteediin ba aradiin komisaarnariin zebleliin zygees gargasan syylşiin togtool bol aduu moridiigi karka ba too tologoigiini oloşoruulan eskeke kedelmeriigi yndeseereni saizaruulka bolon men tedende zigşyyritei kair gam ygei ba ezegyi kandaka jabadaluudiigi uzuuraarani tasalza kajaka—keden olon ujalgata zaabarinuudiigi zaaza egesen baina.

Zasagiin gazar bol eeriingee togtool dotoroo kelekeni:

1. Aduu moridiin sain muu baisan ba ali zerge aşaglan kereglezе baisanii teløe deerees dooro kyrtel niuuriin kariuucalga togloоko.

2. Moridoo kedelgeke ba amaruulka tukai cagiini zebeer zokioozo jabuulka.

3. Azaliin noormiigi tere rajoondo bykii zedkeke kyçentei zokilduulan zebeer zokiooko bolno.

4. Aduu moridiini targan tabir baisanii ba elyyr enke baisanii teløe kedelmeriçen ba kolkoos azaltanda ed kereglеliin talaar saişaaka jabadaliigi togtooko—gebe.

Men ene togtooloor, zasagiin gazaraas korimzalsaniini:

1. Kolkoos dotoroo brigaadada bekizyylen tuşaagdasan moridiigi brigadiiraas bişe kenç juunç medeze zakiraka ygei

2. Ken juundaç bol kolkoosiin moridiigi teløese ygei unakaar egeke ygei.

3 Açaa çireke jabadaliigi tusbyridee SSSR-iin AKZ-iin zebşeel ygeigeer tunkaglaka ygei geke meteer korimzolson baina.

Ene togtool bolbol moridoo unaka karaka jabadalda ezegyi k a n d a k a, zobooko turaaka ba aloadaka zakiraka metiin jabadaliigi eris çangaar cokison baika jym. Moridiigi zebeer aşaglan kereglеke tukai zaabari zarçamiigi narinaar sakika ygei jabadal bol kuuli josonii bykii katuu keseelteer zeme amasaka bolno.

Manai namiin TK-d bol ene onii main 27-do gargasan eeriingee togtool dotoroo kelkenii **„moridiigi gamnaka, tedenii çanariini saizaruulka, josotoi sainaar tezeeke ba moridiin tooilyy gartala oloşoruulan eskeke keregte bol tarilgiin kampaanida jamar sanal tabidag tiime jikeken sanal bodol tabigdaka josotoi"** geze kelbe.

Moridiingoo toogiini oloşoruulka.

Manai respyybligiin olonki aimaguud dotoroo aduu moridiin too tologoi bol neleed oloor korzo, dooşoo orson baina. Ene koroltiigi menee gyiceekees baitagai toogoos ilyy gartal eskeze oloşoruulka tuiliin çukala.

SSSR-iin zasagiin gazar bol kojordaki tabanziiiin syylde tus ulas dotoroo 22 milijoonoos dooşo bişe tomo morid baika josotoi geze zaabari egesen baina. Enyyntei kamta moridiin çanariini neleed saizaruulagdaka josotoi. Ene zasagiin zabariigi azal kereg deere bejelyylen gyicedkekiin teløe byke kyçeer elsyylke keregtei.

Kolkoosuud bol menee gesee moridiin toogi oloşoruulan eskeke kedelmeri jabuulza, sain sain yliger zişeenyydiigi yzyylkiin teløe oroldoko josotoi. Enyynii tula, aduu morinii oroonii kampaaniigi ali bolkoor sainaar jabuulka keregtei. Ene zilde manai respyyblig dotoroo aduu ba temeenii oroonii kampaanida kamta 70534 tologoi ene maluud oroendo orko josotoi baisan aadla, menee yjede tere teseb bol 31,5 kubi gyicedkegdebe. Tus kampaanida „eeree bytekede naidaka yzel butacokigdozo, tesebte orson ene mal byken azargada orko josotoi. Nirai unagadiigi sainaar tezeeke karka jabadaliigi emkidkeke çukala.

Oroonii kampaaniigi tasalduulza baisan niudargaçuud ba tedenii teløelegçed bolko—baruun „zyynii" beerenkiiçyydte eris katuu kariuu egteze, aduunii oroonii kampaaniiin teseb bol cag bolzortoo byrimesen gyicedkegdeke josotoi.

Aduu morid bol kedee azalda tuiliin jikeken udka çanartai. Aduu morid bol aza yiledberideç kereglegdeke bolon morid bol ulas oronoo kamagaalka jabadalda neleed jikeken suuri ezelze baina. Uçar iimede, aduu moridto kair gam ygei ba ezegyi kandaka jabadaliigi darui cagaa tasacokigdozo, tedeniigi sainaar karka ba oloşoruulan eskeke jabadal emkidkegdeke josotoi. Gebeç kedee nutaguudaas kylieegdesen biçegyyd deerees baicaan yzebel ene zigşyyrite muu kortoi baidal menee kyrter yrgelzelze baina.

Zişeelbel: **Jaruuniin „Skotovood"** geze mikanii sovkoos bol engeregçe kabariin tarilgiin yjede moridiini turankai baisanaas ecekedeni kargui deere tergenees multalaad jabaçadag baina. Ijyyni sara dotoroo, nege booşko kirosiintei tergeniini 40-50 modonii gazaraa 10 garan konogto kebtebe.

KORIIIN aimag, Ydiin somonii, **„Traagtar"** geze artieeliin tyryylegçe **Rinçen Dorziin** gedeg morin deere suugaad jabakadaa sugtuu galzuu mete ama keleneeni cusa gartal ugzarça cokizo jabaza gyilgedeg baina. Nege moriniigoo muudakada, brigaadada baisan negee sain moriigi keryyl şuugiaa kiize baiza buliaaldaza baidag baina.

AGIIN aimagiin Koito-agiin somonii „Jirbaanoviin" neremzete artieeliin biçegçe **Ajuuşa Vaandanii** gedeg engeregçe kabar. Mogoitiin staanca gurban mori kellezе oçoson aadla kojor morijoo kendeç medyylen ygei talada kajaad bucaza jiresen baina.

SELENGIIN aimagiin, Derestein somonii **„Ulaan Zede"** geze artieeliin tyryylegçe **Nima Jereeltiin** gedeg cag yrgelze arki uugaad, sain sain moridoo kelleed, keden zuun modonii gazaraar zaiza jabaka zuuraa, moriigoo ideelyyldeg ygei uçaraas keden moridiigi eceeze turaaza muuduulsan baina. Ene metiin jabadaluud bol manai respyybligiin olonki aimaguud dotoroo yzegdedeg baina azai.

Ede bygede bol kolkoosiin moridiigi gamnaka ygei, kereglеeke ygei jabadal deerees garça baina. Iigeze baikada niudargaçuud bol tuiliin jikeer bajarlaad „kolkoosto morioor juu kiikeb, zebelte zasag traagtar egene bize" geze korto idkalga kiideg baina. Basa olonki kolkoosçon bol **„ene menii bişe kolkoosiin juuma geiçe"** geze kolkoosiin moridto kaişa kereg kandadag baina. Iime zigşyyritei baidal bol caaşadaa teseşe ygei tula darui tasacokiko keregtei.

Nam ba zebleliin bolon kolkoosiin emkinyyd **„moridtoo kair gam ygei ba korto sedkeleer kandaza oloor ykyylke jabadal bol aradiin aza akuin aşag olzo nemeke keregte zyreçesen esergyy jabadal mete... yzegdeke bolno"** geze nami... T.K-iin kelesen zaabariigi b... poto deere bejelyylen gyice... keze ken zemeteniigi katuu k... seeltede kabaaduulka josotoi ... aduu moridiigi sainaar karka ... oloşoruulan eskeke jabadalii... cag yrgelze kimagadaza baika j... sotoi.

Ezegyi kandaka ja... badaliigi ecesle... salgaka.

Aduu moridiin eceze tura...
muudadag jabadaliin yndese...
şaltagaani bolbol ezegyi kand...
ka jabadal bolno. Tende kaan...
jamar kolkoosto moridoo az...
yiledberiiin brigaadada bekizy...
len tuşaagdasan ygei bainal...
tende bol nege sain moriigi arb...
korin kyn eder seni ygei unaa...
tedenii negeniiç ene moriigo...
ideelyyldeg ygei kooso noitoc...
turaagaad, ecesee kendeç kere...
ygei bolgodog baina. Ene eze...
gyi jabadal yrgelzelze baisa...
gazarta morid bol kedelmeriii...
syylde „eneçen" yldedeg şaku...
baina.

Aduu mori karagçad bol mo...
ridoo sainaar ideelyylkiigi b...
cag deereni usalkiin teløe sa...
nalaa tabidag ygei. Tedende bo...
komuud tonogani muu baisa...
naas moridiini kyzyygee teserz...
ba niuragaa dairtaza baibal ka...
maa ygei, karin „kerbee en...
morinii muudabal bişe mo...
egene bize" geze sedkedeg ba...
na.

Iimede moridoo yiledberiii...
brigaadada daalgaza tuşaaka ke...
regtei. Tende kaana, jamar kol...
koosto enyyniigi bejelyylze, mo...
ri karagçiin kelesеni bol, ter...
moriniigoo tobir targan ba sai...
baisanaas dulduidaza teløde...
tende bol ezegyi jabadal usad...
kagdaza, moridiini aikabtar sai...
baidalda baina. Ene zarçam bo...
kolkoos bykende bejelyylen gy...
cedkegdeke josotoi.

Morinii tezeeliig... jikeer beledkeke.

Kabariin tarilgiin yjede, adu...
moriduud turankai muu baisan...
ba ykesenii jikenki şaltagaa...
bol tezeeliin zyil dutamag ba...
sanaas bolson baina. Iime mu...
jabadal garça baikada angiii...
daisan niudargaçuud bol mori...
doo alaza kiudaza ba kudaldaz...
salgaka keregtei geke metee...
idkaza koroto jabuulgaa kiiz...
baisan azai.

Morinii tezeel dutasan jaba...
dalda kolkoosiin pravleeni ze...
metei. Tedener bol aduu mori...
doo ylemzeken jike begeed sai...
çanartai tezeeleer kangakiin tul...
sanalaa tabiza oroldobo ygei...
Men tyynçelen, tedener bol be...
ledkesen tezeelee zebeer kada...
galka ba gargaşalka tukai orol...
doson ygei.

Ene aldagdal bol jireke zild...
dakin dabtagdaka joso yge...
Moridoo sain çanartai ebese...
ovioos ba jaçimeeneer byke...
zildee kyrkeer dyyren kangak...
keregtei. Ene ziliin ebeseku...
riaalga ba tariaakuriaalgad...
negeç adka ebese, negeç mon...
cogor orooso geen ygei jikeke...
ebese tariaa kuriaaza abaad mo...
ridoo dutamag ygei tezeele...
kangaka—menee ederiin g...
çukala zorilgonuudiin nege...
men bolno.

Zasagiin gazariin zaasanii j...
soor **„tariaabeledkel ba yr...
senii zasa baiguulsanii caan...
yldesen ebese tariaagaa ku...
baakadaa aduu moridiin teze...
lii.a kereglеliigi gyiced kang...
ka keregtei".**

Baigaliin usan zam deere.

Porokood „şmiidte" bol zişee yzyylke josotøi.

Aradiin azakuin ulamaar debzeketei kamta kargui zamaas açaa teeke çireke talaar nileed jikeken bolko baina. Iimede Baigaliin usan zamiin deere jabasan „Şmiidte" geze jikeken porokoodiigi abça yzebel, 1931 ondo ene parokood yiledberi sangiin tesebiigi gyicedkekiin talaar aikabtar jikenyyd osoldol tasaldalainuud engeresen baina. Uçar iime bolkolo „Şmiidte" bobol odoo zilde urida ziliin tasaldaliin dutuunuudiigi dabtaka ygein talaar nileed jike kariuucalgatai ba eeriingee yiledberi sangiin tesebiin gyicedkeliin talaai zişeetei porokood baika josotor aad menee jikenyyd dutamagtai jabana. Kedelmeriçediin dunda emkidkel ygei, zarim kedelmeriçedeni arki uugaad açaa teeke jabadalda eceen bişe saad uçaruulsan ba porokood dotoroo kaniin sonintoi aad josoçolon cag dotoroo garadag ygei bolon kedelmeriçediin dunda niitiin nebtereliin kedelmeri geze arga ygei muugaar baina.

Ede byke dutamaguud bol „şmiidtiin" yiledberi sangiin tesebiin gyicedkelde saad uçaruulza bolko tula oiriin cagaa tus dutuunuudaa yndeseereni usadkaza nek. Staalinii 6 zyiliin zaabarinuudiigi bodoto kereg deereni nejelyylke keregtei.

B. Z. Galindabain.

Remzavoodiin kedel... meriçediigi baira b... keregseleer kangak... çukala.

Odoo yjede baigaa kedelmer...
diin kamtiin bairiin dotoroo eld...
keregselyydeer kangalta ygei bai...
gebel barilgaçidiin klyybte baig...
kedelmerçediin dotoriin baidal ...
ke muu baina kedelmerçediin u...
taka karabaad baika ygei, bucalas...
usan ugta ygei, kedelmerçed e...
leegyyr bodood selengiin zaka...
oçozo cai çinaza uudag baika. E...
bykii dutuu yzegdelyydiin gara...
baikadaa zokiko oronoos jama...
kemzee abka ygei demii niyde b...
lai suukani zigşyyrite tula, kariu...
calgata niuuruudta bolko kemz...
abaza Remzavoodto kedelze baig...
kegelmeriçediigi sain bairaar ka...
gaka çukala.

B. C.

...vtonoomito socaliis soveed Bur. Mongol respyybligiin Aradiin komisaarnariin zɵblɵliin 1932 onii ijyyliin „13“ ɵdɵriin „545“ dugaar togtool.

(174 dugaariin ɵrgɵlzɵlɵl)

...aguudiin nere	Kamtiin azaluudta gazar az aliigi kamtaaraa kedɵlmerildeg korşoonuud tukai: Tomo eberte mal 2 1/2 nasa kertɵlɵ	2 1/2 nas. deeşe	Aduu moris	Temeed	Elzeged	Olieeni	Konid ba nimagaad	Gakainuud	Ɵmçiin azalçad ba kamtiin azalçad tukai: Tomo eberte mal 2 1/2 nasa kertɵlɵ	2 1/2 nas. deeşe	Aduu moris	Temeed	Elzeged	Buga
. . . .	50	67	60	75	40	—	21	27	28	56	50	65	35	—
...n	66	90	82	75	40	—	19	48	40	76	72	65	35	—
...anii	65	81	75	—	40	—	19	40	34	67	65	—	35	—
...tiin	65	81	75	—	40	25	17	40	34	67	65	—	35	12
...nii	66	90	82	—	40	—	17	48	40	76	72	—	35	—
...-Ydiin	65	81	75	—	40	—	17	40	34	67	65	—	35	—
...iin	50	67	60	—	40	—	17	40	28	56	50	—	35	—
...minii	50	67	60	75	40	—	17	27	28	56	50	—	35	—
...nii	66	90	82	—	40	—	17	40	40	76	72	—	35	—
...iin	65	81	75	75	40	—	21	27	34	67	65	65	35	—
...Şiberiin	65	81	75	—	40	—	19	40	34	67	65	—	35	—
...Baigaliin	65	81	75	—	40	25	17	40	34	67	65	—	35	12
...iin	50	67	60	75	40	—	21	27	28	56	50	65	35	—
...nii	65	81	75	75	40	25	17	40	34	67	65	65	35	12
...i	50	67	60	75	40	—	21	40	28	56	50	65	35	—
...-Bulgadiin	66	90	82	—	40	—	21	48	40	76	72	—	35	—
Yde koto	75	150	175	—	40	—	22	50	70	170	150	—	35	—
...osaavska koto	65	81	75	—	40	—	21	50	34	67	65	—	35	—
...oi posioolko	66	90	82	—	40	—	17	50	40	76	72	—	35	—

Tailbari; Kamtiin azaluud doki sain yylteriin maluud ba ...zaruulsan nutagiin yylteriin ...luud zailaşa ygei tedenii ...yren yneer batalan kamgaadaka ujalgatai.

Tailbari: 2. Kamtiin azaluudɵɵsɵniigɵɵ aduusa maluudi ...re zaagdasan dunda (noormo) ...nzeenees deeşe bolgozo tede... dyyren ynede kɵrtɵlɵ ba tere mete kogşoliin (oopis) dansiin ynees deeşelyylze aimagiin finaansiin keltesiin cegnelgeer batalan kamagaalka erke ɵgtɵnɵ.

g) Kɵdɵɵ eldeb tariaalan tarilgiin mɵndɵrtɵ sokigdoson ba tere mete mɵndɵrtei kabcarsan kycetei aadar boroon ba salkinda gemtel bolson gazariin dunda zergiin (noormo) kemzeegi nege gegtaar deere togtookoni.

...naquudiin nere	1 deki gryype: Tariaalanii, boboin tarimal nogoo (ɵbesɵn) siloosiin tarilganuud, maliin tezeeliin nogoon soloomo — Kamtiin azalnuud dotoroo	Ɵmçiin ba kamtiin azalçadiin	2 doki gryype: Ogroodiin tarimal zyilyyd — Kamtiin azaluud dotoroo	Ɵmçiin ba kamtiin azaluudiin	3 daki gryype: Kartoopli, korniplood lioon, konoplioo ba busa urgaca ygeigeece batalan kamagaalagdasanaasa busad yiledberinɵɵ kereglegdeke tariaalan — Kamtiin azaluud dotoroo	Ɵmçiin ba kamtiin azaluudiin
...Agiin . .						
...rgazan . .						
...uuna . .						
...kaminii .						
...riiin . .	36	82	350	300	140	120
Bayntiin .						
...iagtiin . .						
Baigaliin						
...lengiin .						
...nkenii . .	42	37	400	350	160	130
Alairiin .						
...okonii . .						
...ede Ydiin						
...baanskiin						
Şiberiin .						
-Bulagad	49	43	417	360	200	160
Deedeyde						
koto	50	45	420	400	240	200

Tamaki—makoorka urgaca ...dekees batalan kamgaalsanii ...iin kariuucalgiigi negen gig... in 11,0% ceentnir kemzeegeer ...ooko.

...) Lioon ba konoplioo tarilgii...anda şatabal batalan kama...sanii gazariin kariuucalgiigi ne... gegtaar deere ceentnereer ...oosoni:

...ariaalangiin nere	Kamtiin azaluud dotoroo	Ɵmçiin azaluud ba kamtiin azalçan
...ı a) soloomo	13,4	11
b) kerɵngɵ	2,5	2,0
...plioo a) soloomo	21,0	17,0
b) kerɵngɵ	3,2	2,5

Tailbari: Batalan kamagaalal...aar gancakan „d“ „je“ zyilyyd ...otoroo toologdoson tariaalan...uudiin dutuu urgaca abasanii ...niin kemzeegeer beledkeliin ...ogtomol yneer batalan kama...aalsanii şagnal dutuu urgaca

...basan gebel azalçan ɵrkiin ba...alan kamgaalagdasan tariaalanii ...yke talbarinaas abasan bodo... urgaca ba deere togtoogdo...on urgaciin noormo kemzeenii ...oorondoki solig bolsoni toogdono.

...4. Deere durasagdasan noormo ...nzeegeer batalan kamgaalsanii ...gnali 1933 onii janbaari 1 nii ...ɵrɵɵs koişo bolsou garziin tu... tɵlɵgdɵn ɵgtɵnɵ 1933 onii jan...ari 1-nii ɵdɵr kɵrtɵlɵki garza ...lsonii batalan kamgaalkiin şag...li Buriaad Mongol ulasiin Aradiin komisaarnariin zɵblɵliin 1931 onii ijyyni 30-nii ɵdɵriin 128 dugaar togtoomzoor togtoogdoson noormo kemzeegeer tɵlɵgdɵn ɵgtɵnɵ.

Tamaki—makoorka urgaca ygeigiis ba lioon ba konoplioo gandaza gan gacuuraas batolan kamgaalsanii—batalan kamgaalkiin şagnali deere zaagdasan noormo kemzeegeer mɵn 1932 on dotor bolson garziin tula tɵlɵgdɵn ɵgtɵnɵ.

5, Zɵɵriin dyyren gemtel bolson uçaraa garziini deere zaagdasan noormo kemzeegeer toologdoson josoor dyyreneer kangagdana. Zarim kubini gemtel bolson uçaraa—tyyni karaaduulan ene mɵngɵnii tuskai kubiigi tɵlɵgdɵn ɵgtɵnɵ Batalan kamgaalsanii mɵngɵn şagnali dyyren gemtel bolson kokirolto bolson zɵɵriin bodoto ynees keteryylze bolko ygei.

6. Kamtiin azaluud, kamtiin azalçad ba ɵmçiin kɵdɵɵ azalçadta ɵgtɵkɵ bolson ujalgata batalan kamgaalalgiin şagnal mɵngɵndɵ, ujalgata batalan kamgaalalgiin tɵlɵbɵri ba uridiin dutuugaas bişe tedenii ulasiin baiguulaltanuud, ed kereglegçediin korşoonuud ba engiin niuuruudta eldeb zyiliin ɵritei baisanii tula nekeberi kabaaduulza bolko ygei baina.

Batalan kamgaalsanii şagnali kokirolto bolson tukai aagta zokiooson ɵdɵrɵɵs koişo sariin bolzorooco koinotuulal ygei ɵgtɵmɵi

7. Ene togtoomziin 1 dɵgeer zyil dotorki „a“ ba „b“ tasalbari ba 2 dugaar zyil dotoraa zaagdasan zɵɵriigi batalan kamgaalsanii tuldaki batalan kamaalagdaka tɵlɵbɵrinyydi 3 dugaar zyil dotoroo zaagdasan batalan kamgaalalgiigi kangaka mɵngɵnii niitees dooro zaagdasan togtomol kemzeigeer toolon gargagdana.

8. Batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵri toolon gargakiin tukai dooro zaagdasan togtomol kemzee togtooko.

		Kamtiin azaluud tukai	Ɵmçiin azaluud ba kamtiin azalçad tukai
		Tɵlɵbɵriin kemzee %-aar	
1. Kɵdɵɵ azaliin ba aza yiledberiiin eblelyydiin barilganuud keregselteigei ba kɵdɵɵ azaliin maşiina kogşoluud ba onison şezemeer jabadag tergenyydiigi batalan kamgaalsanii;	Kɵdɵɵ toskonuud dotor	0,50	1%
	Koto gazarta	0,30	0,65%
2. Tomo eberte mal batalan kamgaalsanii;		2.6%	4,2%
3. Aduu morid ba temeed elzegediigi batalan kamgaalsanii	Kɵdɵɵ toskonuudta	4,2%	7,2%
	Koto gazarta	4,2%	8,7%
4. Koni nimaa ba gakainuudi batalan kamgaalsanii		6%	—
5. Buganuudiigi batalan kamgaalsanii		5,5%	8,7%
6. Kɵdɵɵ azaliin tarijaalan tarilganuudi mɵndɵrtɵ cokigdokoos batalan kamgaalsanii		1,1%	2,5
7. Tamaki—mokoorko urgaca ygeigees batalan kamgaalsanii		3,8%	4'8%

Kɵdɵɵ azaliin naloog kiiskegyyr zuramaar açagdasan niudargaçuudiin azaluud ba olziin naloog 3 dugaar rospisaani beer açagdasan niuuruud tukaida deere togtoogdoson bykii batalan kamgalagdaka zyilyydiin batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵriin kemzeegi gurban dabkur deeşelyylegdene. Lioon ba konoplioo tarilgiigi gandakaas batalan kamgaalsanii ba tarijaalan ba cabçalan deerees absan kereglegdegyyn zyilyydi (yrisenii, tezeeliin, tavaar naimaanii zyilyydi) galiin ajuul ba bişe ajuul gemtelees batalan kagmaalsanii tula byke kamtiin azaluud ba nidurgaçuudaas bişe azalçad ɵrkɵtɵɵl batalan kamgaalkiin tɵlɵbɵri abtaka ygei. Niudargaçuudiin azalçin ɵrkɵtɵɵs lioon ba konoplioo gandakaas batalan kamgaalsanii tula batalan kamgaalsani kangaka baicagaalta mɵngɵnii 9% kemzeeteigeer batalan kamgaalkiin tɵlɵbɵri nekegdɵn abtana.

Kamtiin azaluudiin tavaariin feermenyyd dotoroo baisan yker koni ba gakainuudi batalan kamgaalsanii tuldaki batalan kamgaalkiin tɵlɵbɵrinyydiin kemzeegi 30% dooşoluulagdana.

9. Batalan kamgaalkiin tɵlɵbɵrinyydi tɵlɵkiin tukai dooro zaagdasan bolzoruudi togtooko.

Tɵlɵgçɵdiin nere	Batalan kamagaalagdagçad dɵn niite dotoroos tɵlɵkɵ kemzee: Aavgusta 10-nii ɵdɵr	Sintiaabri 1-nii ɵdɵr	Ogtiaabri 1-nii ɵdɵr	Nojaabri 1 nii ɵdɵr	Dikaabri 1-nii ɵdɵr
Mal ɵskɵbɵriiin azaltai aimaguudiin kamtiin azaluud kamtiin azalçad ba ɵmçiin kɵdɵɵ azalçad	—	40	—	60	—
Mɵn gazar azaltai aimaguudiin . .	—	40	30	30	—
Niudargaçuudiin azaluud	100	—	—	—	—

Tailbari; Agiin, Bargazanii, Jaruuniin, Zakaaminii, Selengiin, Tynkenii, Koriiin aimaguudi mal ɵskɵbɵriiin azaltaida tooloko, caanadaki aimaguudi gazariin azaltaida tooloko.

10. Deere zaagdasan bolzoruud dotoroo tɵlɵgdɵsɵn ygei batalan kamgaalagdakiin tɵlɵbɵrinyydi uridiin dutuuda toolozo ba naloogundi nekeberileke tukai togtoogdoson zuramaar nekeberileke josotoi.

Tiin durasagdasan dutuugi tɵlɵkɵ cagtani bolzor ɵngɵrsɵn ɵdɵr byriiin (pieeni) tɵrɵsɵ dooro zaagdasan kemzeegeer toologdon abtana; a) kamtiin azaluudaas 0,1, b) kamtiin azalçad ba ɵmçiin azalçadaas 0.2 ba niudargaçuud ba olziin naloog 3 dugaar rospisaaniaar açagdasan niuuruudaas 1 mɵngɵ abtana.

11. Dooro nerelegdesen azaluud batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵrinyydees dyyren çɵlɵɵlɵgdɵnɵ, nerelebel;

a) 1932 on dotor kɵdɵɵ azaliin naloogiin tɵlɵbɵrinɵɵs dyyrgen çɵlɵɵlɵgdɵsɵn kamtiin azaluud.

b) Nyydeliin azalçadaas gazariin refoormiin zuramaar tɵbkinɵsɵn suudalda oroson kamtiin azaluud.

v) Tɵsɵbiin josoor şine gazarta nyysen kamtiin azaluud.

12. Ɵɵsɵdiin dunda dooro zyilyyd dotoroo durasagdasan geşyydtei baisan kamtiin azaluudiin batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵriiin zarim kubini cɵlɵɵlɵgdɵkɵ:

a) Kolbooto SSSR ba tus kolbooto Respyybligiin negen jyy keden gabijaanii oordinoor jyy kubiskaliin kɵndɵtɵ buu zebsegeer ba yiledberiiin gabijaagaar şagnagdasan niuuruud.

b) Uridiin ulaan gvaardinuud ba ulaan partizaanuud.

v) Ceregiin tuskai egeel alba kiigçed ba ceregiin doodo kergemten bolzoriin yrgelziin jyy bolzoroos alba kiigçed 1932 onii namar tatagdagçadiigi oruulaka ygei.

g) Ceregiin beledkeliin ba tuskai albanda baisan dunda ba akalagça bolon ceregiin deede kergemted.

d) Nutagiin selgeltiin albanda kabaatai ba zapaasta baisan bygeed, tedegeeri beledkeliin jyy cag zaguuriin ceregiin surguuli ɵngɵrgɵkiin tula instryygter jyy bolzoriin tatalgada kabaaduulagdasan urta bolzoriin tabiltatai ceregiin dunda ba akalagça bolon deede şatiin kergemtei niuuruud.

je) Urta bolzoriin tabiltaas nutagiin selgeltiin angida oruulagdasan ceregiin doodo şatiin kergemtei niuuruud.

z) Cagdan sakika zakiragaanii gazarta alban jabuulagçad ba cagdaa alba jabuulagçad bolon ceregiin josonii (karuul) gal tɵimɵriin karuuliin kɵdɵlmɵriçɵd.

z) Niudargaçuudtai temecesenees tedende alagdasan ba tere mɵtɵ albiin ujalgiigi dyyrgeke cagta juu kolbogdoloor jabasaar alagdasan oi modonii alban jabuulagçadiin belbesen ekeneryyd ba baga nasatai kyykedyyd.

i) Ceregiin albanii jabadal ba yiledberinees gemtesen invaliidiin eremdegyyd, zergeer 1,2 ba 3 dugaar gryypede kamzagdasan niuuruud.

k) Kamtiin azalda abtasan bagaçuudiin geryydte tezeegdegçed ba ɵneçid.

Edegeer kamtiin azaluudaas deere durasagdasan ɵrketediin kubida kyrtɵke batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵriiin kubita kasagdana.

Tyynees gadana mɵn nutag dotoroo kɵtɵlbɵrilɵgdɵsɵn batalan kamgaalka jabadaliin karaa zyilde urid yzegdesen ygei ajuul zyderelde kokirolto yzesen tedegeer kamtiin azaluud batalan kamgaalagdakiin tɵlɵbɵriɵɵs zarim kubiigi çɵlɵɵlɵgdɵnɵ.

Aimagiin naloogiin komiisuud ba koto gazariin finaansiin alban gazaruud bol Kolbooto Respyybligiin Finaansiin Aradiin Komisariaadiin zaabariiin yndeseer kamtiin azaluudiin batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵrinyydi jamar zerge kemzeegeer kasagdakiigi togtoono.

13) Baga çadaltai kamtiin azalçad ba ɵmçiin azalçad batalan kamgaalagdakiin tɵlɵbɵrinyydees dyyren çɵlɵɵlɵgdɵnɵ.

a) Kerbee, azalçan ɵrɵkiin batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵri 1 tɵkɵrigɵɵs deeşe bişe bygeese.

b) Kerbee tus azal ɵrɵkɵni 1932 on dotor kɵdɵɵ azaliin naloogoos dyyren çɵlɵɵlɵgdɵsɵn bygeese.

14. Kamtiin azalçadiin ɵrɵkɵ dotoroo kerbee dooro durasagdasan niuuruud baisan batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵrinyydiin gurbanii nege kubiaas dooşo bişeni çɵlɵɵlɵgdɵmɵi.

a) 12 dugaar zyil dotorki „a“—„k“ tasalbari dotoroo toologdoson niuuruud baibaasa.

b) mɵn, nutag dotoroo kɵtɵlbɵrilɵgdɵsɵn batalan kamgaalka jabadaliin karaa zyilde urid yzegdesen ygei ajuul zyderelees kokirolto yzesen tedegeer azaluud, kerbee tedener kɵdɵɵ azaliin naloogiin tɵlɵbɵrinɵɵs dyyren juu ali zarim kubiini çɵlɵɵlɵgdɵsɵn bygeese.

v) Şine gazaraa nyyke zuramiin josoor nyyze suusan azaluud, nyysen tyryyşiin zil dotor ba tɵbkinsɵn baidalda oroson baga çadaltai nyydeliin azalçan ɵrkɵtɵn.

Aimagiin Naloogiin Komiisuud ba kotiin finaansiin alban gazad bol Kolbooto Respyybligyydiin Finaansiin Aradiin Komisariaadiin zaabariiin yndeseer ene zyil dotor zaagdasan azaluudiin tɵlɵbɵrinɵɵs kedii zerge kasagdakiin kemzetogtoono.

15. Azal ɵrkɵ dotoroo 12 dugaar zyiliin „v“ tasalbari dotoroo zaagdasan ceregiin albanii kynyygtei baisan kamtiin azaluudta ba ɵmciin azalçad bolon kamtiin azalçadta ɵgtɵkɵ kɵngɵlɵltɵ bolbol ceregiin albanda baisan kynii urta bolzoriin tabiltada zapaasta ali albanaas byri tabigdasan ɵdɵrɵɵs boişo nege zil ɵngɵrtɵlɵ ɵgtɵnɵ.

16. Niudargaçuudiin azaluud ba 3 dugaar raspisaaniaar olziin naloog tɵlɵdɵg niuuruud ujalgata batalan kamgalka tɵlɵbɵriiin jamarç kɵngɵlɵltɵnyydi abka ygei.

17. Galiin ajuul ba usanii ajuul bolon aduusa maliin ykel teregyytenees uridçalan sergeelke ba temecekiin gargaşiinda batalan kamgaalka tɵlɵbɵriiin orolgo mɵngɵnii dɵn niitees aimagiin ba kotiin orolgo zaralgada nutagiin zɵɵri bolgon 10 proceente kemzeetei kubi toolon gargakaar togtooko.

Aimaguud tus byriin edegeer zɵɵrinɵɵs gargaşalkiin tɵsɵb ba zurami Buriaad Mongol Respyybligiin Finaansiin Aradiin Komisariaadaar batalagdan.

18. B.M. Respyyblig dotorki Aimaguudiin Gyicedkeke Komiteeduud ba Kotiin zɵblɵlyydi ujalgalakani:

a) Ulas ba Yiledberiiigi kamagaalka Zɵblɵliin ene onii ijyyni 10-nii ɵdɵriin 669 dugaar togtoomziin 21—26 dugaar zyilyyd ba mɵn ene kyy togtoomziin 11—16 dugaar zyilyydeer urid yzegdesen kɵngɵlɵltɵ dyyren ba cag tukaidaa ɵgtɵkiin tula yrgelziin kimgadal togtooko.

b) Batalan kamgaalagdaka zyilyydi dyyren ileryylke, barilgiin cegnelgiin kɵdɵlmɵri dyyrgeke ba batalan kamgaalagdakiin tɵlɵbɵrinyyd cag tukaida orokiin bolon tyryyşiin eelzende niudargaçuudiin azaluudaas batalan kamgaalagdakiin tɵlɵbɵrinyydi nekeberilekiin kemzeenyydiigi abka.

Batalan kamgaalagdaka tɵlɵbɵrinyydiin urida zilyydiin dutuugi dyyren todoruulka, ene uridiin dutuugi tyryyçiin elzeende dyyren nekeberilen gyicedkekiin kemzeenyydi abka.

g) Sariin bolzoroos oroituulan ygei bɵkii ɵritɵsɵniigɵɵ todoruulka ba tɵlɵkɵ bolon kamtiin azaluudta ba kamtiin azalçadta bolon bykii ɵmciin kɵdɵɵ azalçadta ɵngɵrsɵn cagiin tuldaki aduusa maluud ykesenii ba galda şatasan barilga ba busad aaktanuudaar batalan kamgaalsanii şagnali dyyreneer tɵlɵkɵ.

d) 1933 onii ujalgata tɵlɵbɵriin batalan kamgaalalga tukai şine kuuliigi suudaltan zondo tailbariian olon niitede uçar udkiini nebteryylke kampaaniigi jabuulka, somonii zɵblɵlyyd ba kolkooziin prablieeninuudta tɵlɵbɵritɵ batalan kamgaalka jabadali josoçolon ɵngɵrgɵkiin zaabariaar kangaka.

19. Aimaguudiin finansiin keltesiin ba Kotiin finaansiin keltesiin ɵrkilegçedi tedeneriin niuuriin kariuucalgataigaar ujalgalakani:

a) Kɵdɵɵ azaliin eblelyyd ba aza yiledberiiin eblelyydiin barilganuud ba keregselyydtei cegneltiigi dyyreneer kiike, tere mɵtɵ batalan kamgaalka kangaltiin (noormo) kemzeegi zɵbɵɵr kɵtɵlbɵrilkɵ ba batalan kamgaalkiin tɵlɵbɵrinyydi gyiced toolon gargaka;

b) Aimagiin finaansiin keltesiin instryygteryyd somonii zɵblɵlyyd ba kamtiin azaluudta yrgelzedee tusalalcuulka keregi bytelceke jabadalaar kangaka.

v) Aduusa mal ykesenii tɵlɵɵ batalan kamgaalkiin şagnali udaan baricaalal ygei ba Aimagiin finaansiin keltes ba somonii zɵblɵlyydte aaktanuudi olonoor cuglaruulal ygei cag tukaidani ba zɵbɵɵr tɵlɵzɵ kangaka, tere mɵtɵ aaktanuudi Aimagiin finaansiin kelteste kyrgekiin tukai kokiroltoto niuuriin garta ɵgɵkɵ ygei.

g) Batalan kamgaalalgiin tɵlɵbɵrinyydi cag tukaida toolon gargaza dyyrgeke ba tɵlɵgçɵdtɵ tɵlɵbɵriiin kuudasiigi cag tukaidani tuşaan ɵgɵkɵ.

d) Kɵngɵlɵltɵ ali zerge zɵbtei ɵgtɵsɵnii tukai naloogiin komisuudiin kɵdɵlmɵriiigi şalgaka.

j) ulasiin batalan kamgaalalgiin finaansiin ba statistiiçeske toocoo iledkeberiiigi enyyn tukai tuskai kɵdɵlmɵrçɵni somolon cag tukaida kyrgeke jabadali gyicedkeke.

z) ujalgata batalan kamgaalalgiin kampaaniiin jabuulgiigi busa aza akuin—ulas tɵriin kampaninuud: kɵdɵɵ azaliin naloogiin, kabariin tarilgiin ba kolkoozuudiin zɵblɵltɵ josonii naimaa delgeryylke jabadaluudtai kolboko.

z) Kɵdɵlmɵriiin jabuulga tukai Finaansiin aradiin komisariaadta sariin 1 ba 15-nii ɵdɵryyd byride a) batalan kamgaalkiin tɵlɵbɵriiigi toolon gargaka kɵngɵlɵltiigi kubaarilka kɵdɵlmɵriiigi kezee ekilsen ba tɵlɵbɵriiin medeecelgiigi tuşaan ɵgɵsɵn ba ene bykii kɵdɵlmɵri jamar zerge jabuulagdaza baisani; b) cegnelgiin, kɵdɵlmɵri jamar zerge jabuulagdasani ba tyynii çanar; v) uçar udkiigi nebteryylen—tailbarilka kɵdɵlmɵri jamar zerge jabaza baisani; g) batalan kamgaalka tɵlɵbɵrinyydi kezee cuglulza ekilseni; d) finaansiin ba statiistigiin toocoo iledkeberi jamar zerge jabuulagdaza baisani medyylke.

Aradiin Komisaarnariin zɵblɵliin tyryylegçiin orologço **Daniilov.**

Orçuulsan **M. Dabaagiin.**

Germaanida cag busiin şine kuuli togtool bii bolbo

Berlin, 26 (T). Germaaniiin prezideent **cag busiin şine kuuli togtool gargaba. Ene kuuli togtooliin josoor, Pryysedeki byke gyicedkeke zasag bol reikskaanclar foon papeenii garta oroko azai.** Fon Papeen bol ene kuuli togtooliigi yndesen bolgon barimtalza Pryysiin premjeer miniister Brayn ba dotoodiin keregiin miniister Zeveriinge kojoriigi tuşaaluudaasani gargaza; premjeer miniister ba dotoodiin keregiin miniister kojoriin tuşaaluudiigi bejedee daaza abzai. Respyybligiin prezideentiin cag busiin kuuli togtooliigi kuuliçalan zyil geze zsbşɵɵkɵɵs Zeveriinge gegçiin arcasanii syyleer **fon papeen bolbol Berlin ba Brandenbyrge rajoon kojorto dainii baidal sonoskobo.** Yynii ulamaas ene rajoondoki Gyicedkeke zasagani ceregiinkinii garta oroko azai. Ene jabuulga kiisenii şaltagaan bol Pryysiin zasagiin gazariin zygees „Komuniistanariin kylkieenii“ tukaida eris şuud kemzee abadag ygei ba Pryysiin dotoodiin keregiin miniister ba Pryysiin busa kariuucalgata tuşaaltanii zygees byke germaaniiin zasagiin gazariigi ɵɵrgyyceke jabuulga kiisen uçaruud mɵn geze byke Germaaniiin zasagiin gazaraas kelene.

Manai kariuu.

Şyymzelegçede, Dariiin galda, Zileendiin boro tuulaida ba bolşoviigta. „Niuur karaza niuuka jabadalda katuu kemzee abagtii, kaartaçanda kemzee abagtii, Anaagiin kargui zamiin inspeegter alduurita kaartiin naada kiize baina“ gesen zyilyydee nutagiin kaniin sonindo tolilozo tendee zokiko gazaraar damzuulan kemzee abagtii.

Gereliin tujaada „Kaliininii nerete arteeliigi yzegtii“ gesen biçeg tanai garaka ygei, ton adali udkatai biçeg garasan baina. Ɵbɵsɵnii kɵdɵlmɵriiin jabadaliigi jamar dutuutai jamar ilaltatai baisani biçegtii.

Tagalsar boro ba bolod balta kojorto „unaza jabasan morioo koroto sedkeleer alagça tukai“ zyil lab todorson kereg tula niitiin cuglaan deere kelceze jamar kemzee abtasani biçegtii.

Ş. Cogto, kyrin buuralda, guçadta kymegtiin ga'da, nutagiin ɵbɵgɵndɵ, kɵdɵɵnii kubiskalça ba ɵndɵr bulagta „korto syidkelçedtɵ kuuliiin kemzee barika, Şalgaltiin komiisiin nyde sokordobo, Niuur sakiza baina, kemzee abka josotoi, kamtiin azalda şurgasan lamiigi ceberleke keregtei, ba buzar baidaliigi arilgaka keregtei“ gesen zyilyydee kolkoosiin geşyydiin cuglaan deere kelceze kemzee abka keregtei.

Redaagtariigi orologço D. Cedenii.

В.-Уд. тип. БГИ. зак. № 1893 Бурлит № 552 тираж 3300